

КАЗКИ НАРОДІВ СВІТУ

Народна казка

ФАРБОВАНИЙ ШАКАЛ¹

(індійська народна казка)

«В одній лісистій країні жив шакал² на ім'я Чандарава. От якось, знемагаючи від голоду, він прибіг до міста, аби чимсь поживитися. Міські собаки помітили його й страшенно завалували, погналися за ним і почали шарпати за боки гострими зубами. Рятуючи своє життя, він, геть покусаний, забіг по дорозі в будинок красильника, де стояв великий чан, повний синьої фарби. Ховаючись від переслідувачів, шакал ускочив туди і зробився такий синій, що собаки його не впізнали й порозбігалися. Чандарава подався світ за очі і зрештою прибився до лісу. Він був несхожий сам на себе, бо ж синя фарба надала йому зовсім іншої масті.

Побачивши цього дивного звіра з синьою, як у Шиви³, шиєю, всі лісові жителі — леви, тигри, пантери, вовки та інші хижаки, сповнені неймовірного страху, кинулися вrostіч, примовляючи: «Хтозна-яку штуку втне цей заброда. Краще нам забігти від нього безвісти.

Лев і шакал. Ілюстрація до перського перекладу «Панчтантри»

¹ Текст подано за виданням: *Панчтантра. Шукасаптамі* // пер. Ігоря Серебрякова. — К.: Дніпро, 1988. — 384 с.

² Шакал — хижак родини собачих, що живиться переважно падаллю.

³ Шива — бог-руйнівник і водночас творець у трійці головних богів індуїстського пантеону.

Чандарава збагнув, що вони перебувають у полоні страху, — тож сказав: «О звірі, чому це ви, углядівши мене, стали розбігатися? Вам нема чого боятись! Сам Брахман¹, створивши мене сьогодні, звелів: «Там, де звірі не мають повелителя, віднині я тебе оголосую раджею над усіма ними, і хай титулом твоїм буде раджа Какудрума. От я сюди й прибув, звірі, щоб прихистити вас під покровом парасольки моєї влади. Звуть мене Какудрума, а народився я в Тримир'ї». По цих словах леви, тигри та інші тварини заволали до нього: «Повелівай, володарю!» Тоді він надав левові чину головного радника, тигра призначив постільним, пантері доручив охороняти царську скарбницю, а вовка поставив вартовим біля входу. З родичами своїми — шакалами — він навіть розмови не заводив, а просто вигнав їх у лісу, от і все. В царстві було так заведено: леви та інші звірі, промишляючи полюванням, всю здобич приносили йому, а він з висоти своєї царської влади розподіляв її поміж підлеглими.

Одного разу, прибувши на зібрання ради, Какудрума почув, що десь удалині страшенно завиває зграя шакалів. У нього від щастя навіть шерсть настовбурчилася, а в очах забліскотіли слізози радості. Не в змозі стриматись, він скочився і сам почав голосно вити. Здивовані звірі вмить усе второпали і засоромлено похнювали голови. Оговтавшись, загомоніли: «Ну й обдурив же нас пройдисвіт. Це ж усього-на-всього нікчемний шакал, якого слід розшматувати!»

Той з переляку хотів було тікати, але не встиг: леви та його підручні роздерли шакалика на дрібні шматочки.

Переклад Ігоря Серебрякова

ЗАПИТАННЯ І ЗАВДАННЯ

1. З якою українською казкою співзвучна індійська народна казка «Фарбований шакал»?
2. Назви дійових осіб казки.
3. Чому в казці діють саме такі звірі? Про що це свідчить?
4. Як шакал ощукав звірів?
5. Чому звірі, набагато могутніші за шакала, визнали його царем?
6. Чому звірі «роздерли шакалика на дрібні шматочки»?
7. Дай характеристику шакала Чандарави.
8. Які людські негативні якості викрито в казці «Фарбований шакал»?
9. Чого навчає нас казка «Фарбований шакал»?

¹ Брахман — тут: Брахма, бог-творець в індуїстській релігії.

Народна казка

Фарбований шакал (індійська народна казка)	3
Іссумбосі, або Хлопчик-мізинчик (японська народна казка)	5
Момотаро, або Хлопчик-персик (японська народна казка).....	7
Пензлик Маляна (китайська народна казка).....	9
Синдбад-мореплавець. Третя подорож (арабська народна казка)	12
Якоб та Вільгельм Грімм. Пані Метелиця (німецька народна казка).....	17
Бременські музиканти	20

Літературна казка

Олександр Пушкін. Казка про рибака та рибку	23
Казка про мертву царівну та сімох богатирів	26
Вступ до поеми «Руслан і Людмила»	33
Ганс Крістіан Андерсен. Соловей	34
Непохитний олов'янний солдатик.....	41
Дікі лебеді	45
Оскар Уайльд. Хлопчик-зірка	56

ПРИРОДА І ЛЮДИНА

Джон Кітс. Про коника і цвіркуна	69
Іоганн Вольфганг Гете. Нічна пісня мандрівника	69
Генріх Гейне. Задзвінні із глибини	69
Ернест Сетон-Томпсон. Лобо — володар Курумпо (скорочено).....	70
Снап. Історія бультер'єра	81

СВІТ ДИТИНСТВА

Марк Твен. Пригоди Тома Сойєра (скорочено)	88
Елеонор Порттер. Полліанна (скорочено).....	144

СИЛА ТВОРЧОЇ УЯВИ

Льюїс Керролл. Аліса в Країні Див (скорочено)	214
Марина Цветаєва. Книги в червоній палітурці	251

СУЧАСНА ЛІТЕРАТУРА

Роальд Дал. Чарлі і Шоколадна фабрика	252
Пауль Маар. Машина для здійснення бажань, або Суботик повертається в суботу (скорочено).....	289
Туве Янсон. Комета прилітає (скорочено)	337
Капелюх Чарівника (скорочено).....	384
Використані джерела	430